

Helsinki

Koulu tutuksi

Tietoa helsinkiläisestä peruskoulusta
Suomeen muuttaneille perheille

Tervetuloa helsinkiläiseen kouluun!

Pitelet käsissäsi Koulu tutuksi -opasta, joka kertoo tärkeimmät asiat suomalaisesta peruskoulusta. Tämä opas tukee sinua ja lastasi koulunkäynnin aloittamisessa. Saat oppaasta käytännön tietoa koulun aloituksesta ja arjesta.

Helsingissä panostetaan koulutukseen

Koulussa lapsesi oppii tietoja ja taitoja, jotka auttavat häntä löytämään oman paikkansa yhteiskunnassa. Lapsesi oppii löytämään omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa sekä toimimaan yhdessä muiden kanssa. Koulussa lapsestasi välitetään ja häntä kuunnellaan.

Haluamme tehdä tiivistä yhteistyötä kodin kanssa lapsen opinpolun eri vaiheissa. Koulussa työskentelee opettajien lisäksi useita ammattilaisia, jotka auttavat ja tukevat oppilasta. Helsingin kouluissa työskentelee myös monikielisiä ohjaajia, jotka auttavat sinua ja perhettäsi koulunkäyntiin liittyvissä asioissa.

Tavoitteenamme on, että kaikki helsinkiläiset lapset saavat hyvää opetusta ja että jokainen lapsi otetaan huomioon yksilönä – yhteisöllisyyttä unohtamatta.

Koulu on tärkeä asia lapsen ja nuoren sekä perheen elämässä

Toivon, että perheenne saa tästä oppaasta hyödyllistä tietoa koulun toiminnasta ja vastauksia kysymyksiinne. Oman koulun opettajat ja henkilökunta kertovat mielellään lisää.

Outi Salo

Perusopetusjohtaja
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Helsingin kaupunki

Sisällysluettelo

– mitä opas sisältää

Tervetuloa helsinkiläiseen kouluun

Jokaiselle löytyy sopiva tapa käydä koulua	6
Kun lapsi aloittaa koulun	8
Kodin ja koulun yhteistyö tukee oppilasta	11
Monikielinen ohjaaja on perheen tukena	13

Valmistava opetus ja kielitaidon kehittäminen

Perusopetukseen valmistava opetus	14
Monipuolinen kielitaito on tärkeä	16
Suomi toisena kielenä opetus	18

Opetus ja arviointi

Opetus perustuu opetussuunnitelmaan	20
Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi	22

Turvallisesti opinpolulle

Lukujärjestys ohjaa koulupäivää	24
Khulood opiskelee peruskoulun 4. luokalla	25
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	26

Eteenpäin opinpolulla

Opinnot 7.–9. luokilla	28
Mohammad ja Ibrahim opiskelevat peruskoulun 9. luokalla	30
Opinto-ohjaaja auttaa jatko-opintojen suunnittelussa	32

Katsomusaineet peruskoulussa

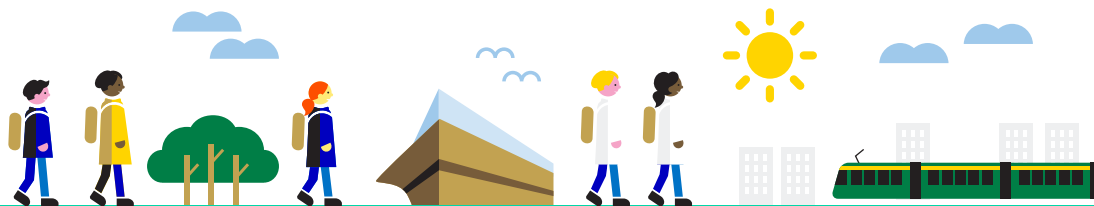
Uskonto ja elämäkatsomustieto	34
-------------------------------------	----

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppilashuolto oppilaiden hyvinvoinnin ja terveyden tukena	36
Oppimisen ja koulunkäynnin tuki	39

Peruskoulun jälkeen

Oppimispolut Helsingissä	40
Vaihtoehtoja peruskoulun jälkeen	42
Lisätietoa ja linkkejä	46

Jokaiselle löytyy sopiva tapa käydä koulua

Peruskoulu kuuluu kaikkien Suomessa asuvien lasten ja nuorten elämään. Oppivelvollisuus tarkoittaa sitä, että lapsi suorittaa perusopetuksen. Vanhempien tehtävänä on huolehtia siitä, että lapsi suorittaa tämän velvollisuuden. Lapsi ja nuori tulee ilmoittaa kouluun viipymättä maahantulon jälkeen.

Lapsen oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona hän täyttää 7 vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu, tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 10 vuotta. Oppivelvollisuusikä koskee siis 7–17-vuotiaita henkilöitä. Suomessa asuvalla oppivelvollisuusikäisellä maahanmuuttajalla ja turvapaikanhakijalla on oikeus perusopetukseen. Oppilas sijoitetaan luokkatasolle, joka vastaa hänen ikäänsä.

Kun lapsi on suorittanut peruskoulun loppuun, hän saa päättötodistuksen. Sen avulla lapsi voi hakea paikkaa joko lukiosta tai ammatillisesta koulutuksesta.

Koulupaikka asuinalueelta

Helsingin kaupunki myöntää lapselle koulupaikan perheen asuinalueen koulusta. Helsingissä on tarjolla myös yksityisiä ja valtion kouluja.

Perusopetuksen valmistava opetus

Oppilas osallistuu perusopetukseen valmistavaan opetukseen, jos hänen suomen tai ruotsin kielen taitonsa ei riitä opiskelamiseen yleisopetuksen ryhmässä. Valmistava opetus kestää 12 kuukautta, jonka jälkeen oppilas siirtyy perusopetukseen.

Oppimiseen on saatavilla tukea

Jokainen lapsi oppii omalla tavallaan ja omassa tahdissaan. Koulu huomioi oppilaan erilaiset tuen tarpeet. Jokaiselle lapselle löytyy sopiva tapa käydä koulua. Oppimista voidaan tukea eri tavoin koulussa. Tuki voi olla yleistä, tehostettua tai erityistä tukea.

Opetusta suomen tai ruotsin kielellä

Helsingin kaupunki tarjoaa perusopetusta sekä suomen että ruotsin kielellä. Ruotsi on Suomen toinen virallinen kieli.

Painotettu ja kaksikielinen opetus

Jotkut Helsingin kaupungin koulut tarjoavat painotettua tai kaksikielistä opetusta. Painotettu opetus tarkoittaa sitä, että koulussa voi opiskella joitakin aineita, esimerkiksi musiikkia, vähän enemmän kuin yleensä. Painotettuun opetukseen haetaan ilmoittautumalla soveltuvuuskokeeseen. Soveltuvuuskokeet järjestetään tammikuussa. Lisätietoja painotetusta opetuksesta saa koulujen rehtoreilta ja verkkosivuilta: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/mita-opiskellaan/painotettu>

Kaksikielisessä opetuksessa kaikkia koulun oppiaineita opiskellaan kahdella kielellä, suomeksi ja jollain toisella opetuskielellä. Tavoitteena on, että oppilas oppii molempia opetuskieliä. Opetuksen sisällöt ja tavoitteet ovat muilta osin samat kuin yksikielisessä opetuksessa. Lisätietoja kaksikielisestä opetuksesta saa koulujen rehtoreilta ja verkkosivuilta: [hel.fi/helsinki/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/mita-opiskellaan/kaksikielinen+opetus/](https://www.hel.fi/helsinki/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/mita-opiskellaan/kaksikielinen+opetus/)

Näin lapsi ilmoitetaan ensimmäiselle luokalle kouluun

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala lähettää postissa kirjeen kotiin. Kirje sisältää oppivelvollisuusilmoituksen. Lomakkeessa on tarkat ohjeet siitä, miten lapsi ilmoitetaan kouluun. Apua kaikenikäisten lasten kouluun ilmoittautumisessa voi kysyä Helsingin kaupungin neuvonta- ja palvelupisteistä, sosiaalityöntekijältä tai koulun henkilökunnalta.

Kun lapsi aloittaa koulun

Huoltajien on mahdollista tavata opettaja ennen koulun aloittamista. Aloituskeskustelussa voi olla mukana myös muuta koulun henkilökuntaa. Keskustelun tarkoituksena on tutustua kouluun sekä kuulla erilaisista käytännön asioista. Koulu järjestää myös vanhempainiltoja ennen koulun aloitusta. Huoltajan tehtävänä on tukea lasta koulunkäynnissä sekä osallistua koulun järjestämiin tapahtumiin. Osallistumalla vanhempainiltoihin huoltajat saavat tietoa koulun arjesta ja tutustuvat koulun henkilökuntaan.

Kouluruokailu ja välipalat

Säännöllinen ruokailu auttaa jaksamaan ja keskittymään koulutyöhön sekä uusien asioiden oppimiseen. Oppilaille tarjotaan jokaisena koulupäivänä ilmainen lämmin ateria. Huoltajan tehtävänä on huolehtia siitä, että lapsi on syönyt aamupalan kotona ennen kouluun saapumista.

Matkakortti ja erityiskuljetukset

Jos lapsen koulumatka kodista kouluun on vuosiluokilla 1–6 yli kaksi kilometriä ja vuosiluokilla 7–9 yli 3 kilometriä, voi huoltaja anoa hänelle matkakortin koulumatkoihin. Matkakortin voi saada vain Helsingissä asuva oppilas omaan lähikouluun tai painotetun opetuksen ryhmään. Erityiskuljetusta voi anoa, jos lapsi ei vammaan, sairauden tai muun erityisvaikeuden takia kykene suoriutumaan koulumatkasta itsenäisesti.

Vakuutukset

Helsingin kaupunki on vakuuttanut kaikki oppilaat tapaturmien varalta. Vakuutukset eivät koske oppilaiden henkilökohtaista omaisuutta.

Koulujen työ- ja loma-ajat Helsingissä

Lukuvuodessa on kaksi lukukautta, syyslukukausi ja kevätlukukausi. Syyslukukausi alkaa elokuun alkupuolella ja päättyy joululomaan. Kevätlukukausi alkaa tammikuussa ja päättyy viikon 22 lauantaina eli touko- ja kesäkuun vaihteessa. Pisin lomajakso sijoittuu kesään. Kesäloma kestää hieman yli kaksi kuukautta. Muita lomioita ovat noin viikon syysloma lokakuussa, noin

kahden viikon joululoma vuodenvaihteessa sekä viikon talviloma helmikuussa (vko 8).

Lisäksi seuraavat juhlapäivät ovat vapaapäiviä koulutyöstä:

6.12. Itsenäisyyspäivä

6.1. Loppiainen

Maalis-huhtikuussa, pääsiäinen, neljän päivän pääsiäisvapaa.

1.5. Vappu

Koulutyön ja lomien tarkat päivämäärät kerrotaan koulujen verkkosivuilla kunkin lukuvuoden alussa.

Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Tammikuu
Koulu alkaa. Tervetuloa kouluun.		Syysloma, yksi viikko.		Syyslukukausi päättyy. 	Joululoma. Kevätlukukausi alkaa.
Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu
Talviloma, yksi viikko (viikko 8).	Pääsiäinen, neljän päivän pääsiäisvapaa.			Kesäloma alkaa. 	Kesäloma.

Koulutyö ja loma-ajat

Koulunkäynti on oppilaan työtä. Perheen lomat tulee pääsääntöisesti pitää koulun loma-aikoina. Muina aikoina täytyy anoa kirjallisesti vapautusta koulutyöstä. Poissaolo koulusta vähentää oppilaan saamaa opetusta. Huoltajan velvollisuus on huolehtia, ettei oppilas jää jälkeen opinnoistaan poissaolon aikana.

Koulupäivään mahtuu pieniä taukoja eli välitunteja. Oppilaat viettävät silloin aikaa koulun pihalla. Yläluokilla välitunnit voi viettää myös sisällä. Opettajat valvovat välitunteja.

Käytännön vinkkejä huoltajille koulun aloitukseen

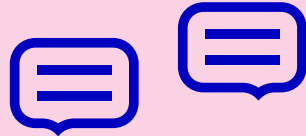
- **Valmistaudu koulun alkuun**
Lapsi tarvitsee koulua varten koulurepun, penaaalin ja ulkoliikunta- ja sisäliikuntavaatteet. Opetus, opetusmateriaalit ja koululounas ovat maksuttomia. Oppilas saa ne koulusta.
- **Tutustu koulumatkaan**
On hyvä harjoitella koulumatkan kulkeminen lapsen kanssa. On tärkeää, että lapsi saapuu kouluun ajoissa.
- **Huolehdi lapsesi pukeutumisesta**
Välitunnilla ulkoillaan, joten lapsi tarvitsee kouluun sään mukaiset ulkovaatteet. Suomessa ei käytetä koulupukua.
- **Varmista, että lapsesi syö päivän aikana monipuolisesti ja terveellisesti ja että hän liikkuu ja leppää riittävästi.**
- **Ilmoita mahdollisimman pian opettajalle, jos lapsesi joutuu olemaan pois koulusta.**
Sairasta lasta ei voi lähettää kouluun. Jos lapsesi tarvitsee hoitoa, mene hänen kanssaan terveyskeskukseen.

Perheen tuki on tärkeä koululaiselle

- Ole kiinnostunut lapsesi koulunkäynnistä. Osallistu läksyjen tekoon ja tue lasta esimerkiksi kokeisiin valmistautumisessa.
- Anna lapselle aikaasi ja ole läsnä hänen arjessaan.
- Varmista, että lapsellasi on turvallinen olo ja että hän kokee saavansa rakkautta. Tue lastasi hänen sosiaalisten taitojensa kehittämisessä.
- Käytä lapsesi kanssa perheen omia kieliä. Kannusta ja auta häntä kehittämään kielitaitoaan monipuolisesti.
- Ole lapsellesi vanhempi ja aseta myös rajoja.
- Huolehdi, että lapsesi käyttää mediaa kohtuudella, turvallisesti ja vastuullisesti.
- Rakenna hyvä yhteistyö ja molemminpuolinen luottamus koulun kanssa.

Opetuksen arvopohja ja eettiset periaatteet

- Suomi on tasa-arvoinen maa. Koulu tarjoaa tasavertaiset mahdollisuudet oppimiseen kaikille. Oppilaiden suorituksia ei vertailla keskenään. Koulu rahoitetaan verovaroin.
- Vanhemmat ovat mukana oppilaan oppimispolulla. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja oppivelvollisuudesta.
- Oppilaat otetaan mukaan ja heidän kanssaan neuvotellaan asioista. Lasta kannustetaan taitojensa käyttämiseen. Yksilöllisyys huomioidaan. Oppilaat ovat mukana asettamassa omia tavoitteitaan, seuraamassa niiden saavuttamista ja he arvioivat omaa kehittymistään.
- Lapsen kehittymistä seurataan kokonaisvaltaisesti. Kasvatuksen ja koulutuksen ammattilaiset havainnoivat myös lapsen mahdollisia erityistarpeita, jotta hänet voidaan ohjata eteenpäin parhaan mahdollisen tuen piiriin.
- Koulusta sekä muun muassa perheneuvolasta saa tukea lapsen ja nuoren kehitykseen ja kasvatukseen liittyvissä kysymyksissä, pulmissa tai perhettä kohdanneissa kriiseissä.
- Fyysinen kurittaminen on lain mukaan kielletty.

Kodin ja koulun yhteistyö tukee oppilasta

Huoltajalla on tärkeä rooli lapsen koulunkäynnin tukemisessa. Yhteistyö ja yhteydenpito kodin ja koulun välillä on tärkeää koko koulupolun ajan. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja oppivelvollisuudesta. Koulun tehtävänä on tukea oppilaan oppimista ja kasvua kouluyhteisön jäsenenä.

Opettajien ja huoltajien yhteistyö auttaa lasta oppimaan ja kasvamaan. Huoltajien kannattaa olla yhteydessä kouluun aina kun kysymyksiä herää.

Wilma-sovellus

Päivittäinen yhteydenpito kouluun tapahtuu sähköisen Wilma-sovelluksen kautta. Opettajat käyttävät Wilmaa kaikessa viestinnässä vanhempien kanssa. Myös rehtori tiedottaa tärkeistä asioista ja tapahtumista Wilman kautta. Vanhemmat ilmoittavat oppilaan poissaolosta opettajalle tai sopivat tapaamisia opettajan kanssa Wilmassa. Vanhempien tulee seurata päivittäin koulusta tulevia viestejä. Wilmaa voi käyttää tietokoneella, tabletilla tai puhelimella. Koulusta saa lisää tietoa sovelluksen käytöstä.

Vanhempien tapaamiset

Opettaja ja huoltajat kokoontuvat keskustelemaan oppilaan asioista aina koulun aloituksen yhteydessä ja pääsääntöisesti vähintään kerran vuodessa järjestettävässä tapaamisessa. Silloin käydään läpi oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyviä asioita.

Vanhempainillat

Vanhempainillan tarkoitus on koota vanhemmat yhteen, jotta he voivat tutustua toisiinsa, opettajiin ja muuhun henkilöstöön. Vanhemmat saava tietoa koulun toiminnasta ja mahdollisuuksistaan osallistua lastensa opiskeluun ja koulunkäyntiin. Koulut ilmoittavat vanhemmille hyvissä ajoin vanhempainilloistaan. Lisäksi saatetaan järjestää alueellisia, eri kielillä toteutettavia vanhempainiltoja ja tilaisuuksia.

Vanhempien omat verkostot ja koulun johtokunta

Vanhemmat voivat tutustua toisiinsa koulun järjestämissä tilaisuuksissa tai vanhempien perustaman luokkatoimikunnan tapahtumissa. Usein kouluissa toimii myös vanhempainyhdistys, joka tukee koko koulun toimintaa. Jokaisessa koulussa toimii koulun johtokunta, johon kuuluu koulun henkilökunnan lisäksi vanhempien keskuudestaan ehdottamat edustajat ja oppilasedustaja.

Tietoa koulun järjestämisestä tapahtumista ja tilaisuuksista löytyy koulun omilta verkkosivuilta ja Facebook-sivuilta. Vanhemmat myös usein pitävät yllä luokan omaa vanhempien Facebook-ryhmää.

”Työhöni kuuluu opettajien ja opinto-ohjaajien konsultointi, yhteydenpito vanhempien kanssa sekä oppilaiden kanssa käytävät keskustelut”, kertoo ohjaaja Safia Abdulkarim.

Monikielinen ohjaaja perheen tukena

Monikieliset ohjaajat tarjoavat neuvontaa ja ohjausta oppilaille, perheille ja koululle. Ohjaajat neuvovat koulunkäyntiin liittyvissä arjen kysymyksissä. Helsingin kaupunki tarjoaa ohjausta arabian, somalin, venäjän, englannin ja suomen kielillä.

Monikielinen ohjaus tukee lapsen tai nuoren koulunkäyntiä sekä kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Ohjaajat voivat esimerkiksi opastaa Wilman käytössä, kertoa tarkemmin koulun käytännöistä ja osallistua koulun järjestämiin huoltajien ja henkilökunnan tapaamisiin. Ohjaajat tarjoavat apua lapselle esimerkiksi opintojen suunnittelussa, harrastusten etsimisessä ja ystävien saamisessa.

Yksi monikielisten ohjaajien tärkeimmistä tehtävistä on kodin ja koulun yhteistyön tukeminen. Yhteistyö helpottuu, kun on mahdollisuus käyttää omaa äidinkieltä kouluasioiden selvittämiseen ja tiedon jakamiseen. Näin myös varmistetaan, että vanhemmat saavat ja ymmärtävät tarvitsemansa koulunkäyntiin liittyvän informaation. Monikielinen ohjaaja myös vahvistaa koulun muun henkilökunnan osaamista kieli- ja kulttuuriasioissa.

Perusopetukseen valmistava opetus

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu 6–17-vuotiaille lapsille ja nuorille, joilla ei ole riittävästi kielitaitoa suomen tai ruotsin kielellä opiskeluun. Valmistava opetus on suunnattu vasta Suomeen muuttaneille. Opetusta voidaan tarvittaessa tarjota myös Suomessa syntyneille tai alle kouluikäisenä maahan muuttaneille. Oppilaalla on oikeus osallistua valmistavaan opetukseen yhden kalenterivuoden ajan.

Valmistavan opetuksen tarkoitus on vahvistaa oppilaan suomen kielen taitoa ja kehittää hänen opiskelutaitojaan perusopetukseen siirtymistä varten. Ruotsinkielisessä koulussa vahvistetaan oppilaan ruotsin kielen taitoa. Tunneilla tutustutaan eri oppiaineiden keskeisiin käsitteisiin, työtapoihin ja välineisiin. Oppilaalla on mahdollisuus käyttää kaikkia osaamiaan kieliä oppimisensa tukena. Valmistava opetus tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Jokaiselle oppilaalle laaditaan oma yksilöllinen opinto-ohjelma, jossa määritellään henkilökohtaiset tavoitteet. Lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito, oppilaan osaaminen ja koulunkäyntihistoria.

Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy perusopetukseen omaan lähikouluunsa, jossa hän saa tarvitsemaansa tukea oppimiseen.

Perusopetukseen valmistava opetus esi- ja alkuopetuksessa

Oppilaille, jotka ovat 6-vuotiaita, valmistava opetus järjestetään esiopetuksen ryhmässä päiväkodissa. 7-8-vuotiaiden valmistava opetus järjestetään lähikoulussa perusopetuksen yhteydessä. Oppilas siis opiskelee suomenkielisten oppilaiden kanssa samassa ryhmässä. Valmistavan opetuksen oppilas saa säännöllistä suomen kielen opetusta.

Perusopetukseen valmistava opetus omissa ryhmissä

Oppilaille, jotka ovat 9–17-vuotiaita, valmistava opetus järjestetään yleensä omissa ryhmissä. Valmistavan vuoden aikana jokainen oppilas osallistuu säännöllisesti myös suomenkielisten ikätovereiden oppitunneille perusopetuksessa.

Opetukseen hakeutuminen

Huoltajien tulee ilmoittaa lapsi tai nuori kouluun viipymättä maahantulon jälkeen. Valmistavaan opetukseen ilmoittaudutaan siihen tarkoitettulla lomakkeella. 7–8-vuotiaat ilmoittautuvat lähikouluun. 9–16-vuotiaiden valmistavan opetuksen ryhmiä ei ole kaikissa kouluissa. Oppilas ohjataan lähimpään ryhmään, jossa on tilaa ja joka on hyvien kulkuyhteyksien päästä kotoa.

Apua valmistavaan opetukseen ilmoittautumisessa voi kysyä Helsingin kaupungin neuvonta- ja palvelupisteistä, sosiaalityöntekijältä tai koulun henkilökunnalta.

Monipuolinen kielitaito on tärkeä

Opetuskielen taito on oppilaalle avain oppimiseen. Suomen kielen taidon kehittäminen jatkuu koko perusopetuksen ajan ja sen jälkeen. Myös oppilaan oman kielen ylläpitäminen ja jatkuva kehittäminen on tärkeää, se luo perustan kaikelle oppimiselle, myös uusien kielten oppimiselle. Helsingissä kouluissa opiskellaan monipuolisesti kieliä. Osa kieliopinnoista on kaikille yhteisiä ja osa vapaaehtoisia. Helsingissä on tarjolla myös ruotsinkielistä perusopetusta.

Suomen kieli kehittyy opiskellessa

Monikielisten oppilaiden opiskelua ja suomen kielen oppimista tuetaan koulussa monipuolisesti tarpeiden mukaan. Oppiaineella äidinkieli ja kirjallisuus on kaksi eri oppimäärää, suomen kieli ja kirjallisuus sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2). Oppimäärillä on hieman erilaiset tavoitteet. Monikielinen oppilas voi opiskella suomea toisena kielenä niin pitkään, kun hänen kielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella. Kielitaidon osa-alueita ovat puheen ymmärtäminen, puhuminen, tekstin ymmärtäminen ja kirjoittaminen.

Ruotsinkielisessä opetuksessa voi opiskella ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärää.

Monikielisyyttä kannattaa vahvistaa kotona ja koulussa

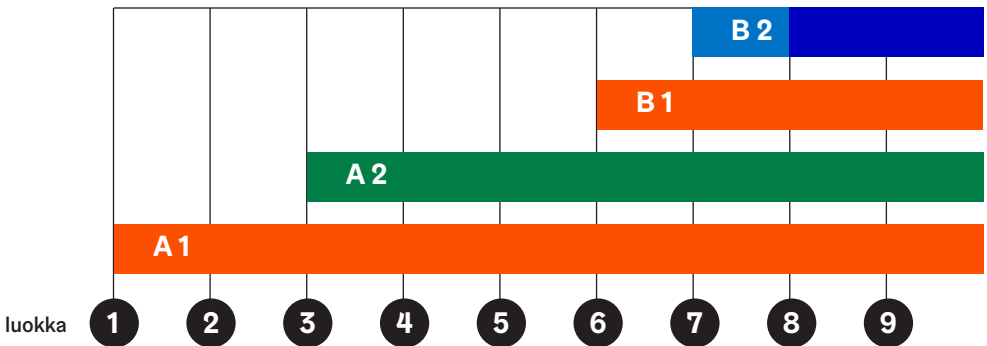
Helsingissä tarjotaan oman äidinkielen opetusta monessa eri kielessä. Oman äidinkielen opetukseen osallistuminen on vapaaehtoista, mutta ryhmään ilmoittautumisen jälkeen oppilaalta edellytetään säännöllistä osallistumista. Ryhmiä perustetaan ilmoittautumisten perusteella. Ilmoittautuminen opetukseen tapahtuu kouluun ilmoittautumisen yhteydessä tai erillisellä lomakkeella. Tietoa oman äidinkielen opetukseen ilmoittautumisesta, aikatauluista ja opetuspaikoista saa kouluilta.

Oman äidinkielen osaaminen luo perustan muiden kielten oppimiselle sekä muulle oppimiselle koulussa. On siis tärkeää puhua, kuulla ja käyttää omaa äidinkieltään monipuolisesti myös kotona sekä lukea kirjallisuutta ja erilaisia tekstejä.

Kielten opetus alkaa 1. luokalta

Helsingin kouluissa voi opiskella monipuolisesti kieliä. Kaikki aloittavat vieraan kielen opiskelun 1. luokalla. Toisen kaikille yhteisen kielen opiskelu aloitetaan 6. luokalta.

Lisäksi oppilailla on mahdollisuus opiskella valinnaisena oppiaineena A2-kieltä 3. luokalta alkaen ja B2-kieltä 8. luokalta. Oppilas voi siis opiskella halutessaan yhteensä neljää kieltä suomen ja oman äidinkielen lisäksi. Kielivalikoima vaihtelee kouluittain ja muutoksia kielivalikoimaan saattaa tulla.

A1 ja A2 = jokainen oppilas valitsee yhden kielen. Kaikissa kouluissa ei ole mahdollista opiskella kaikkia kieliä. Koulujen kielivalikoima löytyy koulun verkkosivulta.

A 1
 englanti
 espanja
 kiina
 pohjoissaame
 ranska
 ruotsi
 saksa
 venäjä
 viro

A 2
 englanti
 espanja
 kiina
 ranska
 ruotsi
 saksa
 venäjä

B 1
 englanti
 ruotsi

B 2
 espanja
 italia
 kiina
 latina
 ranska
 saksa
 venäjä

Suomi toisena kielenä -opetus

Usein oppilaalle suositellaan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärää, jos oppilaan äidinkieli on jokin muu kuin suomi tai hänellä on monikielinen tausta. Suosituksen tueksi kartoitetaan aina oppilaan kieltaitoa monipuolisesti. S2-opetus voi tapahtua joko erillisessä S2-ryhmässä tai yhdessä suomen kieli ja kirjallisuus -ryhmän kanssa.

Oppimäärien opetuksen tavoitteissa on paljon yhteistä, mutta S2-opetuksessa huomioidaan erityisesti suomen kieli myös muun oppimisen väli-neenä. Lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenoppimisen vaihe. Oppimäärän valinnan tekevät vanhemmat opettajien suosituksen perusteella. Ruotsin kielisessä opetuksessa opiskellaan ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää.

Kielitaito on rikkautta. Monikielisydestä on tutkimuksissa todettu olevan hyötyä lapsen koulumenestykselle. Siksi on tärkeää, että oppilaat, joiden oma äidinkieli on muu kuin suomi, käyvät S2-opetuksen lisäksi myös oman äidinkielen opetuksessa. Oman äidinkielen opiskelu tukee myös suomen kielen oppimista.

”S2-opetus ei tarkoita, että unohdetaan oma äidinkieli – päinvastoin. Parhaassa tapauksessa oppilas saavuttaa vahvan osaamisen tason molemmissa kielissä sekä suomen kielessä että omassa äidinkielessään. Kannustamme koulussa oppilaita aina osallistumaan oman äidinkielen opetukseen”, kertoo suomi toisena kielenä -opettaja **Elli Saari**.

Lukeminen kehittää tehokkaasti kielitaitoa

Uuden kielen oppiminen kestää useita vuosia. Kielitaito kehittyy tehokkaasti lukemalla. S2-oppitunneilla luetaan erilaisia tekstejä ja houkutellaan lapsia kirjallisuuden pariin tutustumalla erilaisiin kirjoihin. ”Pidän omille oppilailleni lukupiirejä. Monet oppilaat innostuvat lukemisesta, kun he huomaavat, että pystyvät lukemaan kokonaisen kirjan”, toteaa Elli Saari.

S2 –opettaja Elli Saari työskentelee Kontulan ala-asteen koulussa.

”Oppilaat valitsevat itse kirjan, jonka haluavat lukea. Kirjoista ei pidetä kokeita, mutta oppilaat saavat tunnilla keskustella lukemastaan muiden samaa kirjaa lukevien kanssa. Tämä auttaa tekstin ymmärtämisessä. Oppilaat ovat pitäneet lukupiireistä ja odottavat niitä innokkaasti.”

Kielen monipuolinen käyttö auttaa hyvän kielitaidon oppimisessa. Elokuviin, draaman ja erilaisten opetusohjelmien katsominen ja kuunteleminen kehittävät kielitaitoa. Oppilaat tekevät videoita ja esityksiä. Osa S2-tunneista käytetään myös muiden oppiaineiden, kuten reaaliaineiden, sanaston ja kielen opiskeluun, mikä tukee oppimista.

Oppilaat tulevat mielellään S2-tunnille

”Opettajalle on palkitsevaa nähdä oppilaassa oppimisen ilo. Silloin tuntee onnistuneensa opettajana. Vaikka oppilaat ovat kielitaidoltaan eri tasoilla, kaikkia yhdistää monikielinen tausta ja sama tavoite eli kielen oppiminen. Ryhmissä opiskellessaan oppilaat osaavat yleensä tukea toinen toisiaan. Kaverit auttavat myös kielen oppimisessa.”

Opetus perustuu opetussuunnitelmaan

Ensimmäisten kouluvuosien aikana oppilas oppii tärkeitä perustietoja ja – taitoja sekä oppii huolehtimaan koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Hän oppii toimimaan ryhmässä ja saa ystäviä. Kouluvuosien edetessä vastuu koulutyöstä kasvaa, itsenäinen opiskelu lisääntyy ja oppimiselle tärkeät ajattelun taidot kehittyvät. Opettajat tukevat oppilaat kasvua aktiiviseksi toimijaksi.

Vuosiluokilla 1–6 oppilaalla on luokanopettaja, joka opettaa hänelle useita eri oppiaineita. Luokanopettaja toimii myös luokkansa yhteisön rakentajana sekä oppimaan innostajana. Oppilaalla on yleensä myös muita opettajia.

Vuosiluokilla 7–9 oppilaalla on useita opettajia, sillä jokaisella oppiaineella on oma opettajansa. Luokanohjaaja on opettaja, joka seuraa luokkansa oppilaiden koulunkäyntiin liittyviä asioita ja pitää yhteyttä huoltajiin. Luokanohjaaja tapaa luokkaansa luokanvalvojantunneilla. Hän yleensä opettaa myös jotain oppiainetta luokkansa oppilaille.

Opetussuunnitelma ohjaa koulutyötä

Helsingin kouluilla on yhteinen opetussuunnitelma, joka perustuu valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin. Tässä opetussuunnitelmassa kerrotaan perusasiat koulun opetuksesta kuten opetuksen tavoitteet, arvot ja työskentelytavat. Lisäksi jokaisella koululla on oma opetussuunnitelma, jossa kerrotaan tarkemmin, miten koulussa toimitaan ja opitaan. Helsingin yhteiseen opetussuunnitelmaan ja koulujen tarkennettuihin opetussuunnitelmiin pääsee tutustumaan verkkosivulla ops.edu.hel.fi

Koulussa opetellaan toimimaan järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti. Siellä harjoitellaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja. Ilmaisun ja rakentavan vuorovaikutuksen taitojen harjoittelua pidetään tärkeänä. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään kaikessa oppimisessa. Opiskelu levittäytyy koulun lähiympäristöön ja koko kaupunkiin.

Jokainen oppilas opiskelee vähintään kaksi oppiainerajat ylittävää, pitkäkestoista ilmiöpohjaista kokonaisuutta lukuvuoden aikana. Ilmiöpohjaisuus tarkoittaa opiskelua, jossa tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä oppiainerajat ylittäen. Oppilaita rohkaistaan keskustelemaan, kysymään ja kyseenalaistamaan.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppimisen arviointi pohjautuu jokaisessa oppiaineessa opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin tavoitteisiin ja kuvauksiin oppilaan hyvästä osaamisesta. Päättöarvioinnissa käytetään valtakunnallisia päättöarvioinnin kriteereitä. Oppilas saa jokaisen lukuvuoden päätteeksi lukuvuositoistuksen. Se ilmaisee sanallisesti tai numeroin, miten oppilas saavuttanut tavoitteet eri oppiaineissa.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppimisen arviointi pohjautuu opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin tavoitteisiin ja kuvauksiin oppilaan hyvästä osaamisesta. Oppilaan oppimista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti sekä lukuvuoden aikana että sen päättyessä. Tärkein osa arviointia on oppilaan saama jatkuva palaute omasta oppimisesta koulupäivien aikana.

Arvioinnin tehtävä on

- ohjata ja tukea oppimisen vaiheita
- vahvistaa oppilaan luottamusta omiin kykyihin
- kehittää oppilaan kykyä itsearviointiin.

Lukuvuoden aikainen arviointi

Oppilas saa lukuvuoden aikana arviointipalautetta osana opetusta ja työskentelyä. Palautteen avulla oppilas ymmärtää, mitkä ovat oppimisen tavoitteet. Arvioinnin tehtävä on auttaa oppilasta oivaltamaan, miten hän itse voi vaikuttaa oppimiseensa ja edistymiseensä.

Opittavia asioita dokumentoidaan monella eri tavalla. Näin oppimisen eri vaiheet tulevat näkyväksi oppilaalle ja opettajalle, mikä auttaa näkemään, miten opiskelu etenee tavoitteiden mukaisesti. Dokumentoinnin muotoja ovat esimerkiksi oppimispäiväkirjat, valokuvat, videot, piirroukset, kartat ja maalaukset. Näitä tuotoksia sekä itsearviointeja ja opettajan palautetta kootaan portfolioon, jota käytetään arvioinnin tukena.

Arviointi lukuvuoden päättyessä

Lukuvuoden päättyessä oppilas saa lukuvuositoludistuksen. Se ilmaisee sanallisesti tai numeroin, miten oppilas on lukuvuoden aikana saavuttanut tavoitteet eri oppiaineissa. Oppilaita ei vertailla keskenään.

- Vuosiluokkien 1–2 todistuksissa käytetään yksinomaan sanallista arviointia ja arviointi kohdistuu ensisijaisesti oppilaan edistymiseen sekä yleisiin opiskelu- ja työskentelytaitoihin.
- Vuosiluokilla 3–7 arviointi on sanallista tai numeroarviointia tai niiden yhdistelmää.
- Vuosiluokkien 8–9 todistuksissa käytetään aina numeroarviointia.

Arviointiin on tulossa keväällä 2020 valtakunnallinen muutos, joka saattaa vaikuttaa sanallisen ja numeroarvioinnin käytäntöihin.

Päätösarviointi

Peruskoulun päättyessä oppilaille annetaan päätösarviointi. Päätösarviointi tehdään vuosiluokkien 7–9 aikana osoitetun osaamisen perusteella suhteessa oppiaineen tavoitteisiin. Arvioinnissa käytetään valtakunnallisia päätösarvioinnin kriteereitä.

Vuorovaikutus

Hyvä arviointi on opettajien ja oppilaiden välistä vuorovaikutusta myönteisessä ilmapiirissä. Lukuvuoden aikana oppimista käydään läpi oppilaan, opettajan ja vanhempien kesken keskustellen. Huoltajien luottamus oppilaan kykyihin vaikuttaa positiivisesti oppilaan kuvaan itsestä oppijana.

1.–6.-luokilla opiskeltavat oppiaineet ovat

- äidinkieli ja kirjallisuus
- toinen kotimainen kieli eli ruotsi tai suomi
- vieraat kielet
- matematiikka
- ympäristöoppi
- uskonto
- elämäntutkimustieto
- historia
- yhteiskuntaoppi
- musiikki
- kuvataide
- käsityö
- liikunta

Uimaopetus on osa liikuntaa

1.–5.-luokkalaiset osallistuvat uimaopetukseen. Uimataito on osa koulun liikunnan opetusta. Opettaja arvioi uimataidon osana liikuntaa. Oppilaat saavat uimaopetusta uimahallissa. Tavoitteena on, että oppilaat osaavat uida peruskoulun päättyessä.

Lukujärjestys ohjaa koulupäivää

Oppilaat opiskelevat koulussa lukujärjestyksen mukaan. Lukujärjestyksestä näkyvät eri viikonpäivinä opiskeltavat oppiaineet sekä koulupäivän alkamis- ja loppumisajat.

Khulood opiskelee peruskoulun 4. luokalla

Khulood on 11-vuotias Lauttasaaren ala-asteen oppilas. Hän on asunut Suomessa kaksi vuotta. Hän kävi valmistavan luokan ennen tuloaan Lauttasaaren ala-asteelle. Khuloodin äidinkieli on arabia. Hänen perheeseensä kuuluvat vanhemmat ja kolme nuorempaa sisarusta.

”Asun lähellä koulua ja tulen kouluun kävelen. Tulen usein kouluun yhdessä sisikon kanssa. Sisko on tässä koulussa 3A-luokalla. Minä olen 4D-luokalla.” Khulood kertoo osallistuvansa suomi toisena kielenä opetukseen. Oman äidinkielen oppitunnit ovat kerran viikossa Ruoholahdessa, jonne Khulood kulkee perjantaisin muiden oppituntien jälkeen.

”Pidän käsitöistä. Olen tehnyt itselleni penaaalin puusta”, kertoo Khulood.
”Pelaamme jalkapalloa isän ja sisikojen kanssa koulun jälkeen.”

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Lapset voivat osallistua aamupäivätoimintaan ennen oppituntien alkua ja iltapäivätoimintaan oppituntien päätyttyä. Moni 1.–2.-luokkalainen tulee kouluun ennen varsinaisen koulupäivän alkua tai jää koulupäivän jälkeen koululle leikkimään, harrastamaan tai tekemään läksyjä. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa virikkeellistä ja turvallista toimintaa lapsille koulupäivän ulkopuolella.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisen tuen oppilaille.

Aamupäivätoiminta kouluissa

Perusopetuksen aamupäivätoimintaa järjestetään kaupungin peruskouluissa tai koulujen lähellä olevissa leikkipuistoissa. Aamupäivätoiminta on vapaaehtoista ja maksutonta. Toiminnassa ei tarjota erillistä aamupalaa mutta lapsilla on mahdollisuus nauttia omia eväitä.

Aamupäivätoiminnasta ei tehdä erillistä päätöstä vaan pelkkä ilmoittautuminen riittää. Koulu tiedottaa aamupäivätoiminnan järjestelyistä.

Aamupäivätoimintaan ilmoittaudutaan Wilman kautta.

Lisätietoa aamu- ja iltapäivätoiminnasta löytyy verkkosivulta:

hel.fi/helsinki/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/aamu-ja-iltapaivatoiminta

Iltapäivätoiminta koulun jälkeen

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa järjestetään kouluissa tai koulujen lähellä olevissa tiloissa. Iltapäivätoiminnassa ohjaajat huolehtivat lasten toiminnasta ja turvallisuudesta iltapäivän ajan. Lapsilla on mahdollisuus leikkiä, tehdä läksyjä, liikkua ja pelata sekä retkeillä ja tavata kavereita. Yhteistä toimintaa järjestetään sekä sisällä että ulkona. Iltapäivätoiminnan aikana lapselle tarjotaan välipala.

Iltapäivätoiminta on maksullista, mutta maksuun voi hakea huojennusta vanhempien tulojen perusteella.

Myös leikkipuistoissa järjestetään koululaisten iltapäivätoimintaa. Toiminta on maksutonta. Leikkipuistossa voi ilmoittautua maksulliseen välipalaan tai lapsella voi olla omat eväät mukana. Välipalamaksusta voi saada maksuvapautuksen.

Tarkempaa tietoa aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä muusta koululla järjestettävästä kerho- ja harrastetoiminnasta löytyy koulujen verkkosivuilla kohdasta Meidän koulu.

Opinnot 7.–9. luokilla

Opiskelu perusopetuksen viimeisillä luokilla on merkittävää kasvun aikaa nuorelle. Siirtyminen aineopetukseen merkitsee usein uusia ryhmiä, uusia kavereita ja uusia opettajia. Nuori tarvitsee kannustusta, tukea ja ohjausta, jotta hän saa suoritettua perusopetuksen oppimäärän ja löytää itselleen sopivan jatko-opiskelupaikan. Nuori tarvitsee edelleen myös vanhempien tukea.

Helsingissä suuri osa oppilaista opiskelee yhtenäisessä peruskoulussa. Siirryttäessä 7. luokalle oppilas jatkaa tällöin omassa tutussa koulussa. Jos oppilaan koulussa on ollut vain 1.–6. luokat, on hänellä oikeus päästä omaan lähikouluun 7. luokalle.

Aineenopettajat, luokanohjaaja ja oppilaanohjaaja

Jokaisessa oppiaineessa on tiedonalaan erikoistunut aineenopettaja. Luokanohjaaja on opettaja, joka pitää yhteyttä tietyn oppilasryhmän huoltajiin. Oppilaanohjaaja eli opo kertoo, opastaa ja auttaa tekemään jatko-opintoja koskevia suunnitelmia.

Viikkotyöaika

Viikkotyöaika on 7.–9. luokalla on vähintään 30 oppituntia viikossa.

Uusia oppiaineita ja jaksottain opiskelua

7.–9. luokilla opiskellaan uusia oppiaineita:

- biologia
- maantieto
- fysiikka
- kemia
- kotitalous
- terveystieto
- oppilaanohjaus

Oppilaan opiskeluun kuuluu myös valinnaisia opintoja. Näistä saa lisätietoa koulusta.

Opiskelu on useimmissa kouluissa jaettu esim. viiden viikon pituisiin jaksoihin, jolloin lukujärjestykset vaihtuvat viiden viikon välein. Eri jaksoilla voidaan opiskella eri oppiaineita.

Mohammad ja Ibrahim opiskelevat peruskoulun 9. luokalla

Mohammad muutti Irakista Suomeen kaksi vuotta sitten. Hän kävi valmistavan luokan ja on nyt yhdeksännellä luokalla Jakomäen peruskoulussa. Samalla luokalla opiskelee myös Syyriasta Suomeen muuttanut Ibrahim, joka myös kävi valmistavan luokan ja sen jälkeen 8. luokan Jakomäessä.

”Olin Syyriassa koulussa 7 vuotta ennen Suomeen muuttoa. Olen nyt 16-vuotias. Alussa koulussa oli tosi vaikeaa, kun en vielä osannut kieltä. Nyt on helpompaa”, kertoo Mohammad. ”Matikka on mieliaine koulussa. Tykkään myös ruotsin kielestä.”

Mohammad, Ibrahim ja arabiankielinen ohjaaja Kamal Khafif (keskellä).

”Minäkin olen 16-vuotias. Tulin Suomeen vuonna 2017 ja asuin ensin Pieksämäellä. Kävin Myllypurossa valmistavan luokan ja olen nyt samalla luokalla kuin Mohammad”, kertoo Ibrahim.

Pojat kertovat, että koulukulttuuri on aivan erilainen Suomessa verrattuna omaan kotimaahan. Opettajan auktoriteetti kotimaassa on ehdoton: ”Siellä oli pakko tehdä niin kuin opettaja sanoo. Kuri oli myös kova – opettajan sanaa ei voinut kyseenalaistaa. Täällä Suomessa oppilas voi sanoa oman mielipiteensä ja häntä kuunnellaan. Ristiriitatilanteessa voimme käyttää koulussa vertaissovittelua. Siinä osapuolet itse löytävät tilanteeseen ratkaisun.”

Pojat tutustuivat koulussa ja ovat nyt hyviä kavereita. Molemmat käyvät oman äidinkielen opetuksessa omalla koululla. Myös oman uskonnon opetus on järjestetty Jakomäen peruskoululla.

Opinto-ohjaaja auttaa jatko-opintojen suunnittelussa

Nuorille on tarjolla monia vaihtoehtoja peruskoulun jälkeen. Oppilaan ja hänen huoltajansa kannattaa hakea tietoa kiinnostavista aloista jo peruskoulun viimeisten luokkien aikana. Oppilas tarvitsee apua ja kannustusta perheeltään ja lähipiiriltään.

Opinto-ohjaajan tehtävänä on auttaa oppilaita näkemään omat vahvuutensa ja tie eteenpäin. ”Lähdemme aina liikkeelle oppilaan omasta tarpeesta. Osalla on selkeät toiveet jatkosta jo varhain. Monet miettivät erilaisia vaihtoehtoja” kertoo Käpylän peruskoulussa opinto-ohjaajana työskentelevä **Anna-Leena Tallskog**. ”Ammatillinen koulutus on eräs vaihtoehto. Koulutus tarjoaa hyvän väylän työelämään.”

”Kaikissa jatkokoulutusta koskevissa asioissa on hyvä kääntyä oman opinto-ohjaajan puoleen. Opinto-ohjaaja osaa auttaa kysymysten ja ongelmien selvittämisessä. Opinto-ohjaaja auttaa nuorta löytämään oman opinpolun” toteaa opinto-ohjaaja **Anne-Mari Kortelainen** Yhtenäiskoulusta.

Koulut järjestävät infotilaisuuksia ja vanhempainiltoja toisen asteen yhteisvalinnasta.

Myös verkkosivulta [Opintopolku.fi](https://www.opintopolku.fi) löytyy tietoa eri vaihtoehdoista.

Opinto-ohjaajat
Anne-Mari Kortelainen
ja Anna-Leena Tallskog.

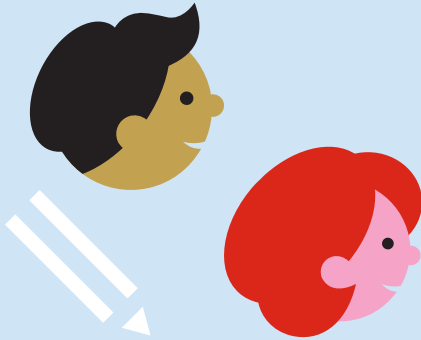
Uskonto ja elämäkatsomustieto

Koulussa opiskellaan katsomusaineita. Katsomusaineita ovat oman uskonnon ja elämäkatsomustiedon oppiaineet. Oppiaineita opetetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Katsomusaineiden opetus on poliittisesti sitoutumatonta ja uskonnollisesti tunnustuksetonta. Tarkemmin oppiaineisiin voi tutustua Helsingin opetussuunnitelmassa. ops.edu.hel.fi/ops/#oppiaineet

Uskonnon opetuksen tavoitteet

Uskonnon opetuksen tehtävä on antaa oppilaalle laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Opetuksessa perehdytään omaan uskontoon ja lisäksi tutustutaan maailman eri uskontoihin ja katsomuksiin. Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia eri näkökulmista.

Opetus ei ole uskonnon harjoittamista. Uskontoon perehtymiseen kuuluu kuitenkin tutustuminen uskonnonharjoittamisen muotoihin ja tapoihin. Esimerkiksi opetukseen voi kuulua opintokäynti, jossa tutustutaan uskonnolliseen rakennukseen tai seurataan uskonnollista toimitusta siihen itse osallistumatta.

Kodit vastaavat uskonnollisesta tai uskonottomasta kasvatuksesta. Koulun uskonnon opetuksen tehtävä on yleissivistävä.

Koulun uskonnon opetus on oppiaine. Se ei ole uskonnon harjoittamista.

Elämänkatsomustiedon tavoitteet

Elämänkatsomustiedon opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia kasvaa itsenäiseksi, suvaitsevaiseksi, vastuulliseksi ja arvostelukykyiseksi yhteisönsä jäseneksi. Opetuksen ydintehtävänä on edistää oppilaiden kykyä etsiä hyvää elämää. Tähän pyritään opiskelussa kriittisen ajattelu- ja toimintakyvyn kautta. Tavoitteena on täysivaltainen demokraattinen kansalaisuus globalisoituvassa ja nopeasti muuttuvassa maailmassa.

Katsomusaineiden opetus koulussa

Oppilas ohjataan perusopetuslain mukaisesti oman uskonnon opetukseen tai elämänkatsomustiedon opetukseen. Katsomusaine on koulussa pysyvä valinta.

- Evankelis-luterilaiseen yhdyskuntaan kuuluvat osallistuvat aina tämän yhdyskunnan mukaiseen opetukseen.
- Ortodoksisen yhdyskuntaan kuuluvat opiskelevat ortodoksista opetusta tai enemmistön mukaista opetusta.
- Helsingissä tarjotaan oman uskonnon opetusta myös muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluville. Huoltaja pyytää tätä opetusta siihen tarkoitetulla lomakkeella, osallistuminen oman uskonnon opetukseen: hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/lomakkeet/oman-uskonnon-opetus.pdf. Tarkempaa tietoa opetettavista uskonnoista saa koululta.
- Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomat opiskelevat elämänkatsomustietoa.

Oppilashuolto oppilaiden hyvinvoinnin ja terveyden tukena

Oppilashuolto edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä ja luo edellytyksiä hyvälle oppimiselle. Tavoitteena on, että oppilas kokee koulun turvalliseksi ja viihtyisäksi ja saa tarvitsemaansa ohjausta ja tukea ongelmatilanteissa. Tämän lisäksi oppilailla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon.

Kaikissa helsinkiläisissä perusopetuksen kouluissa on kouluterveydenhuolto-, kuraattori- ja psykologipalvelut. Koulussa toimii yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä. Ryhmään voi kuulua rehtori, kouluterveydenhoitaja ja -lääkäri,

kuraattori, psykologi, erityisopettaja ja opinto-ohjaaja sekä tarvittaessa luokanopettaja tai luokanvalvoja. Ryhmä työskentelee kouluuyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi ja etsii ratkaisuja tukea tarvitsevien oppilaiden auttamiseksi. Oppilaiden asioita hoidetaan luottamuksellisesti yhteistyössä oppilaan ja perheen kanssa. Perhettä ohjataan tarvittaessa koulun ulkopuolisten tukitoimien piiriin.

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollossa työskentelevät kouluterveydenhoitajat- ja lääkärit. Kouluterveydenhoitajat toteuttavat vuosittain oppilaiden terveystarkastuksia. Ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella luokalla tehdään laaja terveystarkastus, jossa arvioidaan koko perheen hyvinvointia. Terveystarkastuksissa pyritään havaitsemaan tukea tarvitsevat lapset ja nuoret. Perheiden kanssa tehdään yhteistyötä tarvittavan tuen järjestämiseksi.

Kuraattori

Kuraattori antaa oppilaalle ja hänen lähiyhteisölleen tukea, ohjausta ja asiantuntija-apua. Kuraattori on sosiaalityön asiantuntija. Häneltä saa apua, kun lapsella tai nuorella on pulmia koulunkäynnissä, kaverisuhteissa tai hänen elämässään tapahtuu koulunkäyntiin vaikuttavia muutoksia.

Kuraattorin työ sisältää muun muassa käyttäytymiseen, sosiaalisiin suhteisiin, perheeseen tai tunne-elämään liittyvien ongelmien selvittämistä ja tuen järjestämistä yhteistyössä oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilöstön kanssa.

Psykologi

Koulun psykologi auttaa oppilasta oppimis-, tarkkaavaisuus- ja tunne-elämän vaikeuksissa sekä kriisitilanteissa. Psykologi antaa neuvontaa, konsultointia ja tekee tarvittaessa psykologisia tutkimuksia.

Oppilaan asioita hoidetaan aina luottamuksellisesti yhdessä oppilaan ja hänen vanhempiansa kanssa sovitulla tavalla.

Vanhemmat voivat halutessaan olla suoraan yhteydessä oppilashuoltohenkilökuntaan. Heidän yhteystietonsa löytyvät koulujen verkkosivulta.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

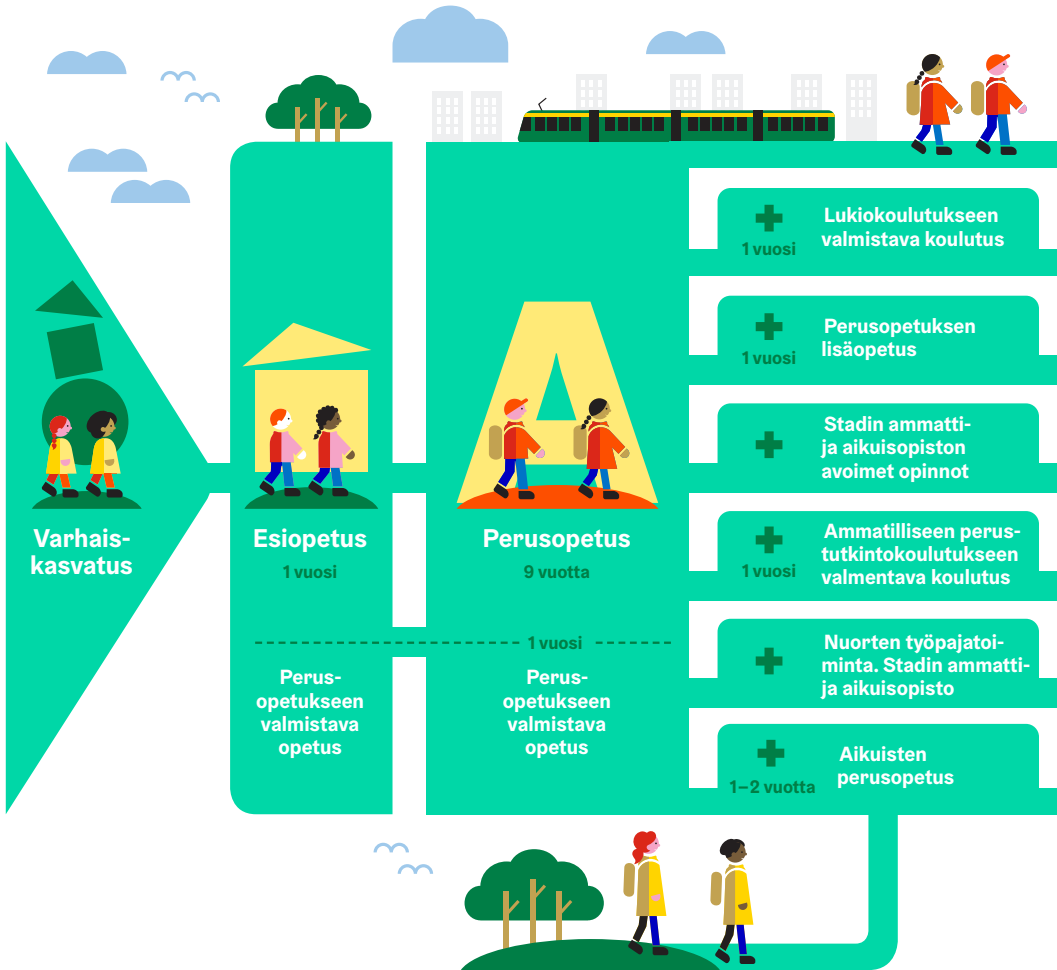
Koulussa lapsi saattaa tarvita tukea, jotta hän voi kehittää omia taitojaan ja osaamistaan mahdollisimman hyvin. Kodin rooli ja yhteistyö koulun kanssa lapsen oppimisen ja kasvun tukemisessa on tärkeää. Koulussa on mahdollisuus saada monenlaista tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin.

Tukitoimia voivat olla esimerkiksi

- monipuoliset ja vaihtelevat tehtävät
- opiskelu joustavissa opetusryhmissä
- tukiopetus
- osa-aikainen erityisopetus
- oppilashuollon palvelut

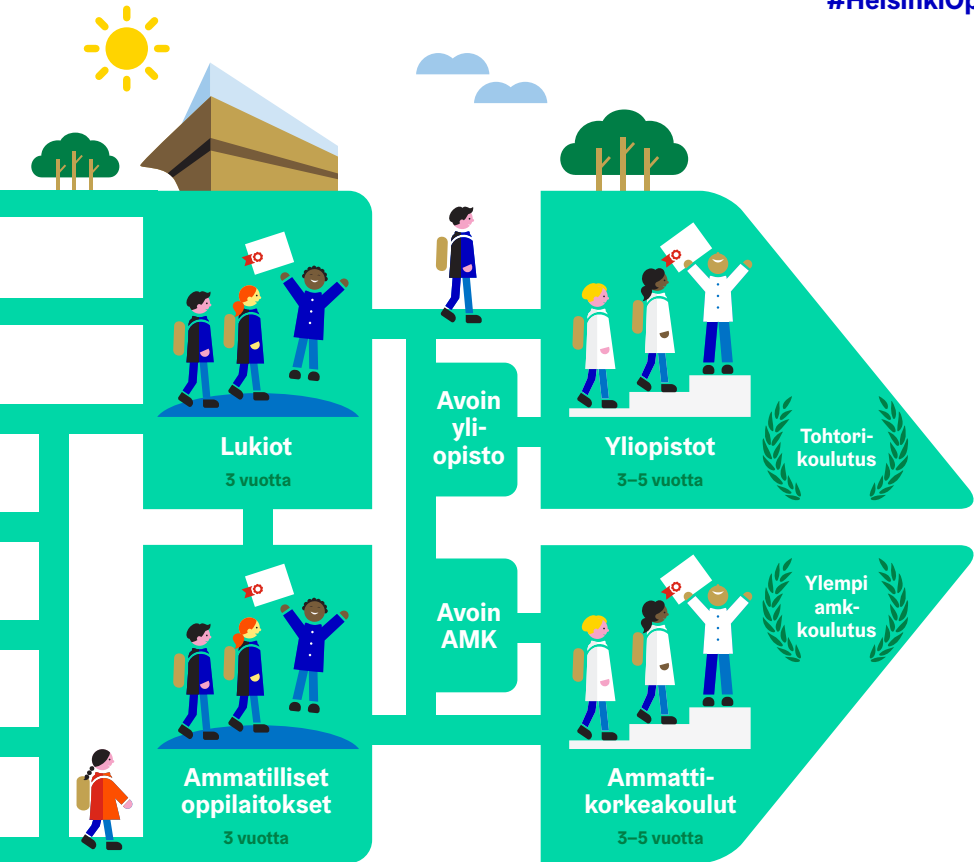
Vanhemmat voivat olla heti yhteydessä opettajaan, kun huoli oppimisesta herää. Oppilaan oppimisen edistymistä seurataan yhdessä huoltajan kanssa. Lapsi on oikeutettu saamaan tehostettua tukea, jos hän tarvitsee säännöllistä tukea ja monenlaisia tukitoimia oppimiseen ja koulunkäyntiin. Tehostettua tukea annetaan omassa luokassa osana opetusta. Lapsen oppimista ja koulunkäyntiä sekä tukitoimien riittävyttä arvioidaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Jos lapsi tarvitsee enemmän tukea, voi erityinen tuki olla tarpeen. Erityinen tuki voidaan toteuttaa lähikoulussa omassa luokassa, erityisluokassa tai erityiskoulussa.

Oppimispolut Helsingissä

Helsinki

www.hel.fi
#HelsinkiOppii

Elinikäinen oppiminen:
työväenopistot,
kansalaisopistot ym.

Vaihtoehtoja peruskoulun jälkeen

Peruskoulun suorittanut voi hakea ammatillisiin tai lukio-opintoihin. On myös muita vaihtoehtoja, esimerkiksi valmentavat koulutukset. Peruskoulun jälkeen suoritettavia opintoja kutsutaan toisen asteen opinnoiksi.

Toisen asteen opinnot johtavat ylioppilastutkinnon tai ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen. Näiden opintojen jälkeen opiskelijalla on oikeus hakea jatkokoulutukseen yliopistoon ja ammattikorkeakouluun. Ammatillinen perustutkinto antaa myös suoraan ammattipätevyuden opiskeltuun ammattiin.

Ammatillinen koulutus

Ammatillista koulutusta järjestetään ammatillisissa oppilaitoksissa. Ammatillisia tutkintoja ovat ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. Ammatillisessa perustutkinnossa hankitaan ammatissa vaadittavat perustaidot. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa syvennetään ammatillista osaamista työuran eri vaiheissa. Ammatillisessa koulutuksessa opiskellaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaan. Osa oppimisesta tapahtuu työelämässä. Ammatillisen perustutkinnon suorittamisen jälkeen voi siirtyä suoraan työelämään tai jatkaa opintoja ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa.

Ammatilliseen koulutukseen voi hakea ympäri vuoden. Yhteishaussa hakevat peruskoulun päättävät, ylioppilaat ja muut ilman toisen asteen tutkintoa olevat. Kaikki muut hakevat jatkuvassa haussa.

Tietoa koulutuksista ja hakemisesta voit kysyä opinto-ohjaajalta. Tietoa löytyy myös [Opintopolku.fi](https://www.opintopolku.fi)-palvelusta sekä koulutusta ja tutkintoja järjestäviltä oppilaitoksilta.

Lukiokoulutus

Lukiossa opiskellaan pääsääntöisesti samoja oppiaineita kuin perusopetuksessa. Opiskelija opiskelee henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa mukaan. Lukiokoulutuksen lopussa suoritetaan ylioppilastutkinto. Opintoja voi jatkaa ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa.

Opiskelijat valitaan lukioon peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvon perusteella.

Lukioihin haetaan yhteishaussa [Opintopolku.fi](https://opintopolku.fi)-palvelussa.

Lukio- ja ammatillisten opintojen yhdistäminen eli kaksoistutkinto

Yksi vaihtoehto lukio- ja ammatillisten opintojen suorittamiselle on kaksoistutkinto, jolloin suoritetaan ammatillinen tutkinto sekä lukio-opintoja sekä ylioppilastutkinto. Kaksoistutkintoa suorittavan opiskelijan pääasiallinen oppilaitos on ammatillinen oppilaitos, jossa hän opiskelee suurimman osan ajastaan ammatilliseen perustutkintoon vaadittuja opintoja.

Valmistava koulutus auttaa eteenpäin

Jos perusopetuksen päättävän nuoren valmiudet eivät vielä riitä toisen asteen opintoihin siirtymiseen, hän voi hakea lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus, LUVA

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskelija saa valmiudet hakeutua lukioon. Koulutus on suunnattu maahanmuuttajille ja vieraskielisille opiskelijoille, joiden tavoitteena on jatkossa lukion suorittaminen ja ylioppilastutkinto, mutta lukio-opintoihin tarvittavassa kielitaidossa on vielä puutteita.

Opintoihin sisältyy lukio-opinnoissa tarvittavan suomen ja englannin kielten opiskelua, yhteiskunta- ja kulttuurintuntemusta, matemaattisluonnontieteellisiä opintoja sekä opiskeluvalmiuksien vahvistamista.

Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, VALMA

Valmentavassa koulutuksessa saa valmiudet hakeutua ammatillisiin opintoihin. Valma on suunnattu henkilölle, joka on päättänyt peruskoulun eikä vielä tiedä mitä haluaa opiskella ja haluaa parantaa opiskelutaitojaan ennen toisen asteen opintoja.

Valma on oikea valinta myös aikuisille, jotka haluavat parantaa valmiuksiaan opiskella toisen asteen koulutuksessa. Valma sopii esimerkiksi maahanmuuttajille ja alan vaihtoa suunnitteleville.

Valmassa opiskellaan yksilöllisen opiskelusuunnitelman mukaisesti. Valmaan haetaan opintopolun kautta.

**Tietoa koulutuksista
ja hakemisesta saa**
[Opintopolku.fi](https://www.opintopolku.fi)-palvelusta.

Jatko-opintomahdollisuuksia
käsitellään opojen ja opettajien
kanssa 7. ja 9. luokilla.

Lisätietoa ja linkkejä opetuksesta ja koulutuksesta

Kasvatuksen ja koulutuksen neuvonta

Puhelin 09 310 44986 arkisin kello 10–12 ja 13–15.

Käyntiosoite: Töysänkatu 2D, 00510 Helsinki

Postiosoite: PL 51300, 00099 Helsingin kaupunki

Puhelinvaihde: 09 310 8600 arkisin kello 8–16.

edu.hel.fi

Tietoa opetuksesta ja koulutuksesta Helsingissä

[hel.fi/palvelukartta>kasvatus ja koulutus](http://hel.fi/palvelukartta>kasvatus%20ja%20koulutus)

Kaikki kasvatukseen ja koulutukseen liittyvät palvelut Helsingin kartalla

hel.fi/peruskoulut/fi

Helsingin peruskoulut aakkosjärjestyksessä

Oman koulun kotisivut ja Facebook-sivut

Sivuilta löytyy muun muassa koulun opetussuunnitelma, kielitarjonta, työ- ja loma-ajat, tiedotustilaisuudet, tietoa aamu- ja iltapäivätoiminnasta ja paljon muuta.

OPS.edu.hel.fi

Helsingin opetussuunnitelma

opintopolku.fi

Tietoa Suomen oppilaitoksista ja korkeakouluista

Julkaisija: Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Valokuvat: Jefunne Gimpel
Oppaan tiedot tarkistettu joulukuussa 2019. Pidätämme oikeudet muutoksiin
Painopaikka: Grano Oy/1/2020
Ajantasaiset tiedot:
hel.fi/maahanmuuttajat/fi/kasvatus-ja-koulutus/make/

Helsinki

www.hel.fi
#HelsinkiOppii

